

**ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
• ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ •**

КУРСОВА РАБОТА

ПО ВИЗАНТИЙСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ

НА ТЕМА:

ВИЗАНТИЙСКАТА ИКОНОГРАФИЯ В БЪЛГАРСКИТЕ ЦЪРКВИ

Изготвил:

Проверил:

....

Пловдив, 2019

УВОД

XI и XII век в българската история преминават под византийското владичество. Поставени под общ знаменател¹ с ромейския народ, българите са станали обект на познати практики за социална, културна и езикова асимилация, което хвърля своето отражение и върху художествената продукция. Паметниците със стенна живопис от XI-XII в. на днешната територия на България са познати в различна степен в научната литература. В повечето случаи стенописите са частично съхранени и открити под по-късни слоеве благодарение на реставраторски намеси. Това ограничава посоките за изследване на тези примери, но въпреки фрагментарната запазеност те дават ценна информация и допълват представата за византийското изкуство от периода.

Целта на настоящата курсова работа е иконографската програма на олтарното пространство в църквите в България за периода, защото запазените фрагменти показват една разнообразна картина от иконографски решения. В нея ще се разгледат църквите „Св. Димитър“ в с. Паталеница, „Св. Архангели/ Св. Архангел Михаил“ в гр. Рила, „Св. Георги“ в Колуша, Кюстендил, костницата на Бачковския манастир и Боянската църква „Св. Никола и св. Пантелеймон“.

1. Обяснение на иконографската програма

През XII в. изображенията на архиереи в апсидата се обединяват в композиция, а в страничните членения на олтара продължава традицията на изписване на фронтални архиерейски образи. Епископи, представени фронтално и със затворен кодекс, се появяват в декорацията на олтарната апсида и в по-късен период, въпреки иконографските нововъведения. Подобно представяне може да се приема от една страна като използване на

¹ Божилов, И., В. Гюзелев. История на средновековна България VII-XIV век. С., 1999, 366